

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	653-09-20
Дата	16 / 11 / 2016 г.

Handwritten signature

13¹³

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Комисия по образованието и науката

ДОКЛАД

Относно: Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2017 г., № 602-01-64, внесен от Министерски съвет на 31.10.2016 г.

На свое редовно заседание, проведено на 15 ноември 2016 г., Комисията по образованието и науката разгледа за първо гласуване Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2017 г., № 602-01-64, внесен от Министерски съвет на 31.10.2016 г.

На заседанието присъстваха от страна на Министерство на образованието и науката г-н Диян Стаматов, заместник-министър, г-н Красимир Вълчев, главен секретар, г-жа Соня Кръстанова, директор на дирекция „Финанси“; г-жа Александра Димитрова, държавен експерт в дирекция „Държавни приходи“ - Министерство на финансите; акад. Стефан Воденичаров, председател на Българската академия на науките; проф. Любен Тотев, председател на Съвета на ректорите на висшите училища в България; г-жа Янка Такева, председател на Синдиката на българските учители; доц. Лиляна Вълчева, председател на Национален браншов синдикат „Висше образование и наука“ – КНСБ; г-н Валери Апостолов, председател на Синдикат „Висше образование“ към КТ „Подкрепа“; проф. Анастас Герджиков, ректор на Софийския университет „Св. Климент Охридски“; г-н Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България; г-жа Яна Вангелова, председател на Националното представителство на студентските съвети, представители на синдикални и работодателски организации.

В Комисията по образованието и науката постъпиха становища от Асоциацията на индустриалния капитал в България, от Българската стопанска камара, от Конфедерацията на независимите синдикати в България, от Националното сдружение на общините в Република България, от Съюза на работодателите в системата на народната просвета в България, от Съюза на учените в България, от Фонд „Научни изследвания“, от Техническият университет – София, от Българската академия на науките и от Националния браншов синдикат „Висше образование и наука“ – КНСБ.

В областта на политиката за образование и наука законопроектът бе представен от г-н Красимир Вълчев, главен секретар на Министерството на образованието и науката.

Със законопроекта се предлага общият размер на разчетените разходи за образование за 2017 г. да бъде **3 350,0 млн. лв.** или 3,6% от brutния вътрешен продукт. Увеличението на разходите спрямо 2016 г. е **229,5 млн. лв.**

Общият размер на средствата, предвиден за системата на предучилищното и училищно образование, е **2 473,1 млн. лв. (2,7% от БВП)**, което е увеличение с **177,9 млн. лв.** спрямо 2016 г.

Увеличението на разходите в системата на предучилищното и училищното образование се предвижда за изпълнение на следните дейности и политики:

➤ Увеличение на възнагражденията на учителите и персонала в системата на предучилищното и училищното образование – 138 млн. лв.;

- Диференциране на разходните стандарти за финансиране на детските градини с цел осигуряване на недостига на средства за институциите от системата на предучилищното образование в малките и средните общини – 11 млн. лв.;
- Увеличение на разходните стандарти за техническите професионални направления в професионалните гимназии – 4 млн. лв.;
- Осигуряване на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти за безвъзмездно ползване от учениците в I, II, V и VI клас във връзка с въвеждането на новата образователна структура – 10, 3 млн. лв.;
- Разширяване на подкрепата на държавата за съхранение на българското етнокултурно пространство и на националната и духовна идентичност на българските граждани зад граница чрез финансиране на изучаването на български език и литература, история и география на България в неделните училища в чужбина – 1,5 млн. лв.;
- За осигуряване на физически достъп до образователни институции чрез въвеждането на защитени детски градини, за разширяване на правото на безплатен транспорт за учениците от 16 години до завършване на средно образование, както и за поддръжка на автобусите, предоставени за ползване на училищата – 7,1 млн. лв.;
- Реализиране на концепцията за приобщаващото образование, заложена в Закона за предучилищното и училищното образование – 6 млн. лв.;
- Изпълнение на Стратегията за внедряване на съвременни информационни и комуникационни технологии в училищата чрез внедряване на образователно съдържание за електронно обучение – 3,5 млн. лв.

С проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2017 г. се предвиждат да бъдат финансирани следните основни програми и дейности в системата на предучилищното и училищното образование:

- Издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в детските градини и училищата – 1 764,8 млн. лв. В тази дейност са включени и средствата за допълнително финансиране на защитени детски градини и училища.
- Подпомагане на равния достъп и подкрепа за личностно развитие на децата и учениците - 297,8 млн. лв., като най-голям е дялът на разходите за целодневна организация на учебния ден за учениците от първи до седми клас. Тук се включват също и средства за ученически стипендии, ученически общежития, познавателни книжки, учебници и учебни комплекти за безвъзмездно ползване от учениците от първи до седми клас и в подготвителните групи, транспорт за децата и учениците, приобщаващо образование на децата и учениците със специални образователни потребности, подкрепа на учениците с изявени дарби и др.
- Развитие на детските градини и училищата – 58,0 млн. лв. за подобряване на материалната база на общинските и държавните детски градини и училища; за транспорт за педагогическите специалисти – 14,7 млн. лв.
- Реализиране на национални програми за развитие на средното образование – 58,0 млн. лв.
- За съхраняване и развитие на културната идентичност на децата и учениците в българските общности в чужбина, организирана от неделните училища в чужбина – 8,0 млн. лв.

В областта на висшето образование бюджетната политика е насочена към изпълнението на стартиралите в сектора реформи, които са в съответствие с приетата от 43-то Народно събрание Стратегия за развитие на висшето образование и Закона за висшето образование. Това дава възможност за учебната 2016/2017 година приемът в

държавните висши училища за професионални направления с ниска оценка за качество и реализация да бъде намален с над 9000 бройки.

Разчетените средства за висше образование за 2017 г. нарастват с 15,1 млн. лв., като общият им размер достига 734,1 млн. лв. Субсидията на държавните висши училища възлиза на 411,9 млн. лв., от които 394,2 млн. лв. по бюджета на Министерството на образованието и науката и 25,7 млн. лв. за висшите военни училища към Министерството на отбраната.

Средствата за издръжка на обучението са 326,1 млн. лв., от които 135,3 млн. лв. от общия размер за издръжка на обучението са определени в зависимост от комплексната оценка за качеството на обучение и съответствието му с потребностите на пазара на труда. Предвижда се и увеличение в размер от 3 млн. лв. на средствата за студентски стипендии и 1 млн. лв. за програми за консолидация и оптимизация на държавни висши училища.

Създава се механизъм, който гарантира, че не по-малко от 75 на сто от приходите от таксите за обучение и от средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението, определени въз основа на получената комплексна оценка за качество в отделно професионално направление, ще се използват за финансиране на разходи за същото професионално направление.

По функция „Наука“ с проекта на бюджет за 2017 г. разчетените средства се увеличават спрямо 2016 г. с 37,9 млн. лв. Предвидени са допълнително 7 млн. лв. за дейности по националната пътна карта за научна инфраструктура, както и 7 млн. лв. за достъп до пълнотекстови международни бази данни с научни публикации. Трансферът за Българската академия на науките е 78,3 млн. лв. от Министерството на образованието и науката и включва увеличение с 5 млн. лв. спрямо 2016 г., като се цели повишаване на възнагражденията на служителите.

В последвалата дискусия се включиха народните представители Милена Дамянова, Станислав Станилов, Стоян Мирчев, Бойка Маринска, Борислав Великов, Снежана Дукова, Галя Захариева, както и представители на синдикални организации в областта на образованието, Българската академия на науката, Съветът на ректорите, Националното представителство на студентските съвети и работодателски организации. Изразена бе принципна подкрепа за законопроекта за бюджет на Република България за 2017 г.

Г-жа Янка Такева подчерта, че нарастването на средствата за системата на предучилищното и училищното образование е най-значително, тъй като за първи път от 90-те години на миналия век започналата с приемането на Закона за предучилищното и училищното образование реформа е предварително обезпечена с финансови средства. Изказано бе мнение, че не може да се достигне до високи научни постижения без добро базисно образование. В предложения проект на бюджет за 2017 г. са предвидени средства за подобряване на материалната база, за първи път са заложили средства освен за закупуване на нови автобуси и за поддържане на стария автопарк. Пояснено бе, че средствата, предвидени за увеличение на заплатите на педагогическите специалисти средно с 8 на сто за 2017 г., е с изпреварващ ръст спрямо минималната работна заплата в държавата, като мярка за привличане на млади специалисти към педагогическата професия. Предложено бе да се диференцират стандартите за техническите професионални направления.

Дадена бе положителна оценка на проектобюджета в областта на висшето образование, тъй като за първи път от години са предвидени средства за реализация на започналата реформа във висшето образование. Изразени бяха становища, че проектобюджетът съответства на заложената с промените в Закона за висшето образование реформа, която обвързва финансирането с комплексната оценка за

качеството на обучение и съответствието му с потребностите на пазара на труда. Предложено бе въвеждане на държавни стипендии за студенти със съответен бъдещ ангажимент за последваща реализация в страната.

Представители на Българската академия на науките изразиха притеснение относно размера на заплатите на преподавателите във висшите училища и на научните работници. Поставени бяха въпроси относно възможностите за увеличение на субсидията, предвидена за функция „Наука“. Изразени бяха опасения, че провежданата бюджетна философия създава неблагоприятни условия за развитието на българската наука, както и че се констатира изоставане от предвидените в Националната програма за реформи темпове на нарастване на дела на държавно финансиране за наука от брутният вътрешен продукт. Представителят на Министерството на образованието и науката поясни, че се води задълбочен диалог с научната общност относно организацията на научната инфраструктура, въвеждането на бюджетно програмиране и механизмите за оценка на научния труд, които биха имали пряко въздействие върху размера на възнагражденията на българските учени. Посочени бяха и възможностите, които предлага Оперативната програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

След приключване на обсъждането и проведено гласуване с резултати: „За“ - 9 гласа, „Против“ - 1 глас и „Въздържал се“ - 1 глас, **Комисията по образованието и науката предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроект за държавния бюджет на Република България за 2017 г., № 602-01-64, внесен от Министерски съвет на 31.10.2016 г.**

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

МИЛЕНА ДАМЯНОВА